

Administrația
Prezidențială

Departamentul
Constituțional Legislativ

Telefon: 021.430.08.66
Fax: 021.411.18.79

E-mail: colegis@presidency.ro
Web: www.presidency.ro

DCL/363/1.03.2021
Nesecret

Domnului George Ionuț DUMITRICĂ
Secretar General al Camerei Deputaților

Stimate domnule Secretar General,

Prin Decizia nr. 78/10.02.2021 Curtea Constituțională a constatat că unele dispoziții ale Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea și completarea Legii nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României sunt neconstituționale.

Având în vedere cele sus-menționate vă trimitem, alăturat, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea și completarea Legii nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, în copie.

Cu stimă,

Consilier Prezidențial

Mihaela CIOCHIN

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr.29A/2021

DECIZIA nr.78
din 10 februarie 2021

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea
și completarea Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru
elaborarea actelor normative și pentru modificarea Legii nr.202/1998 privind
organizarea Monitorului Oficial al României**

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Daniel-Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia-Doina Stanciu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Mihaela Senia Costinescu	- magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea Legii nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, obiecție formulată de Președintele României, în temeiul art.146 lit.a) din Constituție și al art.15 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Cu Adresa nr.CP1/114 din 8 ianuarie 2021, Președintele României a trimis Curții Constituționale sesizarea formulată, care a fost înregistrată cu nr.80 din 8 ianuarie 2021 și constituie obiectul Dosarului nr.29A/2021.

3. **În motivarea sesizării de neconstituționalitate**, autorul obiecției formulează critici de neconstituționalitate privind legea în ansamblul său, susținând că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea Legii

nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României a fost adoptată cu nesocotirea prevederilor art.61, art.64 alin.(4), art.73 alin.(3) lit.t) raportat la art.79 alin.(2) din Constituție, art.74 alin.(1), art.75 alin.(1), (3) și (5), art.76 alin.(1), art.147 alin.(4) și art.156 din Legea fundamentală, vicii procedurale ce atrag neconstituționalitatea legii în ansamblul său, precum și critici de neconstituționalitate punctuale, întemeiate pe pretinsa încălcare a prevederilor art.1 alin.(3) și (5), art.61, art.77 alin.(1), art.78, art.100 alin.(1), art.115 alin.(5), precum și ale art.147 alin.(4) din Constituție.

4. Prin raportare la prevederile *art.79 din Constituție*, precum și la modul în care sunt reglementate înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ prin Legea nr.73/1993, autorul sesizării susține că legea criticată cuprinde reglementări ce vizează atât organizarea, cât și funcționarea Consiliului Legislativ, care au fost adoptate cu încălcarea prevederilor art.76 alin.(1) din Legea fundamentală. Astfel, prevederile art.I pct.1 și 2 din legea dedusă controlului de constituționalitate cuprind soluții legislative ce vizează în mod direct funcționarea Consiliului Legislativ, respectiv modul în care acesta își exercită atribuția de a stabili forma republicabilă a legilor, a ordonanțelor și a hotărârilor cu caracter normativ ale Guvernului, autoritățile publice cu care acesta interacționează în exercitarea acestei atribuții, precum și noi efecte juridice pe care avizul elaborat cu privire la forma republicabilă le produce în relația cu aceste autorități. Întrucât norma prevăzută la actualul art.70 din Legea nr.24/2000 nu reprezintă altceva decât o reitereare a dispoziției de la art.5 din Legea nr.73/1993, o transpunere în planul normelor de tehnică legislativă a unei atribuții ce decurge din rolul constituțional al Consiliului Legislativ, precum și din prevederile art.156 din Constituție, autorul sesizării consideră că orice reglementare care vizează procedura republicării legilor, ordonanțelor și hotărârilor Guvernului cu caracter normativ ce implică exercitarea acesteia de către Consiliul Legislativ într-o altă modalitate decât cea reglementată prin Legea nr.73/1993 echivalează cu o intervenție în domeniul legii organice.

Așadar, instituind prin legea criticată o soluție legislativă în privința atribuției Consiliului Legislativ de avizare a formei republicabile diferită de cea stabilită prin Legea nr.73/1993, legiutorul intervine în domeniul legii organice, ceea ce ar fi impus fie modificarea expresă a Legii nr.73/1993, fie adoptarea legii criticate cu majoritatea prevăzută la art.76 alin.(1) din Constituție.

5. Mai mult, potrivit art.5 alin.(4) și (5) din Legea nr.73/1993, avizul Consiliului Legislativ solicitat pentru forma republicabilă a unui act normativ se transmite la cererea secretarului general al Camerei Deputaților, instituind în sarcina Consiliului Legislativ obligativitatea de a urmări și semnala Parlamentului sau, după caz, Guvernului întârzierile în republicarea actelor normative pentru care s-a dispus o asemenea măsură. Astfel, în acord cu dispozițiile ce constituie cadrul normativ actual de funcționare a Consiliului Legislativ, avizul dat este solicitat prin/înaintat către autorități anume stabilite (nediferențiat în funcție de tipul actului supus republicării) și are caracter strict consultativ. Acest aviz, indiferent dacă este favorabil sau negativ, nu conduce la imposibilitatea exercitării de către alte autorități publice a atribuțiilor lor stabilite prin Constituție sau prin lege. În schimb, regimul juridic al avizului negativ, în procedura și consecințele stabilite de legea criticată, este fundamental diferit de cel prevăzut de Legea nr.73/1993. Astfel de norme, ce derogă în mod evident de la cele care vizează funcționarea Consiliului Legislativ, astfel cum sunt acestea reglementate prin Legea nr.73/1993, impuneau, în acord cu Legea fundamentală, să fie adoptate cu majoritatea cerută pentru legile organice.

6. Autorul sesizării mai arată că, alături de normele derogatorii ce privesc funcționarea Consiliului Legislativ, art.III din legea criticată instituie norme derogatorii în privința organizării Consiliului Legislativ. Astfel, față de conținutul normativ al prevederii art.8 alin.(4) din Legea nr.73/1993, autorul sesizării consideră că dispozițiile art.III, ce reglementează obligația Consiliului Legislativ de a-și înființa o structură proprie de specialitate pentru republicarea actelor normative, reprezintă în fapt o intervenție legislativă în organizarea acestei autorități

constituționale, care din punct de vedere tehnico-legislativ se putea realiza fie printr-o modificare expresă a Legii nr.73/1993, lege cu caracter organic, fie prin adoptarea legii criticate cu majoritatea cerută de Legea fundamentală pentru legile organice. Așadar, pe lângă norme ce privesc republicarea actelor normative, prin legea criticată sunt instituite reglementări referitoare la organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, introducerea unei noi structuri organizatorice, precum și adăugarea unor noi competențe în materia republicării pentru această autoritate constituțională. În consecință, autorul sesizării susține că, întrucât nu a adoptat legea cu majoritatea cerută de norma constituțională, Parlamentul a depășit limitele domeniului legii organice prevăzute de *art.73 alin.(3) lit. t) raportat la art.79 alin.(2) din Constituție*, încălcând astfel prevederile *art.76 alin.(1) din Legea fundamentală*, viciu procedural ce atrage neconstituționalitatea legii supuse controlului de constituționalitate în ansamblul său.

7. În ceea ce privește competența materială a primei Camere competente să se pronunțe cu privire la inițiativele legislative ce reglementează organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, autorul sesizării arată că, potrivit *art.75 alin.(1)* teza întâi din Constituție, Camera Deputaților se pronunță în calitate de primă Cameră sesizată, Senatul fiind Cameră decizională. Astfel, în forma inițiatorului, legea criticată prevedea la *art.I*, cu referire la *art.70* din Legea nr.24/2000, reguli de republicare a actelor normative și o procedură distinctă de cea stabilită de *art.5* din Legea nr.73/1993. Aceste aspecte vizează funcționarea Consiliului Legislativ, motiv pentru care prima Cameră competentă să dezbată inițiativa legislativă ar fi trebuit să fie Camera Deputaților. Or, din analiza parcursului legislativ al legii criticate rezultă că aceasta a fost adoptată de Senat, în calitate de Cameră de reflecție, și de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională. Mai mult, față de modificările conținutului normativ al legii adoptate de Camera Deputaților, autorul sesizării consideră că, în aplicarea dispozițiilor *art.75 din Constituție*, legea dedusă controlului de constituționalitate ar fi trebuit întoarsă la Senat, astfel încât Camera

decizională competentă potrivit Constituției, respectiv Senatul, să se pronunțe definitiv. Prin urmare, legea criticată a fost adoptată cu încălcarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, viciu procedural ce atrage neconstituționalitatea legii supuse controlului de constituționalitate, în ansamblul său.

8. În continuare, Președintele României observă că, în forma depusă de inițiator spre dezbateri și adoptare la Parlament, legea criticată propunea ca publicarea actului normativ de amendare a actului normativ de bază să fie însoțită de republicarea, concomitentă și indiferent de întinderea amendamentelor aduse, a actului de bază. Spre deosebire de forma adoptată de Parlament, inițiatorul promova o soluție particulară pentru coduri și alte legi complexe, în sensul ca republicarea să se realizeze în termen de cel mult 60 de zile de la data publicării actului normativ de modificare și/sau de completare; în cazul în care termenul pentru intrarea în vigoare a actului normativ depășește 60 de zile, republicarea ar urma să se facă cu cel puțin 3 zile înainte de intrarea în vigoare a acestuia. În forma adoptată de Senat, legea cuprindea 4 articole, primul referindu-se la republicarea actelor normative. Ulterior, prin modificările și completările adoptate în Camera Deputaților au fost admise nu mai puțin de 10 amendamente. Astfel, față de forma adoptată de Senat, în forma adoptată de Camera Deputaților s-au introdus trei articole noi, art.70¹-70³, referitoare la procedura de republicare, etapele acesteia, diferitele categorii de acte vizate, republicarea actelor normative ale Guvernului, înființarea unor structuri de specialitate la nivelul Senatului, Camerei Deputaților, Guvernului și Consiliului Legislativ cu atribuții de republicare, precum și o serie de dispoziții tranzitorii referitoare la republicarea actelor normative, aplicabile până la data de 31 decembrie 2021. Or, prin amplexarea modificărilor realizate și prin conținutul acestora, legea criticată a fost adoptată cu încălcarea principiului bicameralismului, prevăzut de *art.61 alin.(2) din Constituție*, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale, forma adoptată de Camera decizională cuprinzând modificări

majore de conținut, iar configurația acesteia fiind semnificativ diferită atât față de cea adoptată de prima Cameră sesizată, cât și față de forma inițiatorului, viciu procedural ce atrage neconstituționalitatea legii criticate în ansamblul său.

9. Mai mult, în conformitate cu prevederile *art.156 din Constituție*, în cazul adoptării de către Parlament a unei legi de modificare sau de completare a Legii fundamentale, Constituția se republică în Monitorul Oficial al României, Partea I, numai după aprobarea ei prin referendum, deci nu odată cu publicarea legii de revizuire, iar republicarea se realizează de către Consiliul Legislativ, și nu de către emitent. Întrucât legea dedusă controlului de constituționalitate nu distinge cărei categorii de legi i se aplică noua procedură de republicare, autorul sesizării trage concluzia că aceasta va fi aplicabilă, contrar *art.156 din Legea fundamentală*, inclusiv republicării Constituției, în cazul adoptării și aprobării prin referendum a unei legi de revizuire. Or, o asemenea modificare a regimului republicării Constituției este posibilă numai ca urmare a revizuirii Constituției și nu pe calea unei proceduri legislative ordinare, prin urmare dispozițiile *art.I pct.1 și 2*, precum și ale *art.II* din legea dedusă controlului de constituționalitate contravin dispozițiilor *art.156 din Constituție*.

10. În continuare, autorul sesizării arată că atribuția de a stabili forma republicabilă a legilor, a ordonanțelor și a hotărârilor Guvernului nu este în mod expres stabilită de *art.79 alin.(1) din Constituție*. Cu toate acestea, prin *art.79 alin.(2) din Constituție*, legiuitorul constituant a lăsat în sarcina legiuitorului ordinar obligația de stabilire a atribuțiilor subsumate realizării rolului constituțional al Consiliului Legislativ, prestabilit de *Legea fundamentală*, în concordanță cu rolul său de organ consultativ. Avizele Consiliului Legislativ, exprimate în realizarea atribuțiilor sale, sunt consultative, ele neputând, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (*Decizia nr.304 din 4 mai 2017*, *Decizia nr.221 din 2 iunie 2020* și *Decizia nr.229 din 2 iunie 2020*), să împiedice realizarea oricărui eveniment legislativ ce survine în existența unui act normativ. Or, prin legea dedusă controlului

de constituționalitate, avizul negativ al Consiliului Legislativ emis în materia republicării actelor normative capătă un caracter de aviz conform. În aceste condiții, autorul sesizării apreciază că se încalcă art.79 alin.(1) din Constituție, prin alterarea rolului constituțional al Consiliului Legislativ care, din organ consultativ de specialitate al Parlamentului, devine o autoritate cu competențe decizionale în privința republicării actelor normative, precum și art.147 alin.(4) din Constituție, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale referitoare la natura juridică a avizului emis de Consiliul Legislativ.

11. În continuare, analizând în ansamblu legea criticată, autorul sesizării susține că singurele entități menționate apte să se pronunțe cu privire la forma republicabilă a actelor de bază respective sunt comisiile permanente ale Camerei Deputaților sau ale Senatului, acestea trebuind să aibă în vedere atât avizul negativ al Consiliului Legislativ asupra formei republicabile a actului, cât și măsurile legislative necesare pentru republicarea legii, transmise cu acest scop de către Departamentul Legislativ al Camerei Deputaților sau al Senatului. Folosirea în cuprinsul legii a unor sintagme precum „pentru a fi avute în vedere la următoarea modificare a actului normativ de bază, pentru a se putea republica” sau „transmite comisiilor măsurile legislative necesare pentru republicarea legii” generează confuzie cu privire la etapele de parcurs și responsabilitățile fiecărei structuri interne a celor două Camere și rolul acestora din urmă. Având în vedere aceste aspecte, rezultă că legiuitorul a conferit comisiilor permanente ale celor două Camere un rol esențial, decizional, cu privire la forma republicabilă a legilor de bază, ceea ce contravine rolului constituțional al Parlamentului și al comisiilor permanente. Astfel, pe de o parte, prin conferirea acestei atribuții de decizie cu privire la forma republicabilă a legii de bază comisiilor permanente, legea criticată oferă o supradimensionare a rolului comisiilor de lucru ale Parlamentului prin atribuirea unor efecte mult sporite actelor pe care aceste organe de lucru le adoptă, ceea ce excedează cadrului constituțional și regulamentar în care acestea activează și, pe de

altă parte, echivalează cu o deturnare a rolului Parlamentului de organ reprezentativ suprem al poporului român, care beneficiază de o legitimitate originară, fiind exponentul intereselor întregii națiuni. Senatul și Camera Deputaților sunt singurele corpuri deliberative prin care Parlamentul își îndeplinește rolul și atribuțiile constituționale, iar nu comisiile permanente. În concluzie, legea criticată contravine și *art.61 alin.(1) și art.64 alin.(4) din Constituție*. În plus, întrucât stabilește ca formele republicabile ale actelor normative prevăzute a fi modificate sau completate prin inițiative legislative aflate pe agenda comisiilor permanente să fie înaintate acestora de către departamentele legislative ale fiecărei Camere, legea criticată contravine și prevederilor *art.74 alin.(1) din Constituție*.

12. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate punctuale, întemeiate pe pretinsa încălcare a prevederilor *art.1 alin.(3) și (5), art.61, art.77 alin.(1), art.78, art.100 alin.(1), art.115 alin.(5), precum și ale art.147 alin.(4) din Constituție*, Președintele României, pornind de la cele statuate prin *art.I pct.1 din legea dedusă controlului de constituționalitate, care modifică art.70 din Legea nr.24/2000*, în sensul republicării actului normativ la aceeași dată cu publicarea actului normativ de modificare și/sau completare, și prin *art.I pct.2 referitor la art.70¹ alin.(1) și (6) din Legea nr.24/2000*, care stabilește că actul normativ de bază se republică prin grija autorității publice emitente, procedura republicării fiind declanșată de ultimul act modificator, precizat în textul formei republicabile, respectiv că republicarea se aplică de la data intrării în vigoare a actului normativ de modificare prevăzut la *alin.(1)*, consideră că aceste norme conțin dispoziții neclare, prin aplicarea lor fiind imposibil de identificat ultimul act modificator al actului de bază care declanșează republicarea (de exemplu, în ipoteza în care același act normativ de bază suferă modificări atât printr-o lege deja promulgată, cât și printr-o ordonanță a Guvernului, ambele urmând să se publice în Monitorul Oficial al României în aceeași zi). Ținând cont de faptul că republicarea „se aplică” de la data intrării în vigoare a ultimului act modificator, precizat în textul formei republicabile,

autoritatea publică emitentă va fi în imposibilitatea de a identifica și integra în mod corect ultimul act modificator, nefiind clar după ce criteriu se va face aceasta, dacă se va realiza în funcție de momentul adoptării, aprobării, publicării sau intrării în vigoare a actului modificator, după caz. În concret, autoritățile emitente ale actului normativ de bază republicabil vor fi în imposibilitatea de a transmite o formă corectă la avizare, iar Consiliul Legislativ va întâmpina dificultăți asupra identificării formei pe care trebuie să o avizeze, ceea ce va genera un blocaj instituțional și, implicit, împiedicarea publicării și intrării în vigoare a actelor normative emise în exercitarea competențelor constituționale în materie de legiferare prevăzute la *art.61, art.77 alin.(1), art.100 alin.(1) și art.115 alin.(5) din Constituție*.

13. Mai mult, în ipoteza în care actele normative ar necesita emiterea unor norme metodologice în regim de urgență, emitenții acestor acte de punere în aplicare a legii se vor afla în imposibilitatea de a determina cu precizie, ca urmare a republicării actelor, forma normativă la care să se raporteze și care să corespundă realității legislative. Acest lucru determină o insecuritate juridică nu numai în ceea ce îi privește pe emitenții actelor subsecvente de executare a legii, ci și pe destinarii normei, care se vor afla în dificultate în identificarea normei aplicabile într-o anumită formă a legii republicate, precum și în adoptarea conduitei impuse de legea în vigoare.

14. Autorul sesizării consideră că în măsura în care prevederile art.I pct.1 din legea dedusă controlului de constituționalitate, cu referire la art.70 din Legea nr.24/2000, ar condiționa publicarea actului modificator/de completare, promulgat prin decret de Președintele României, de republicarea actului de bază modificat/completat, se încalcă *prevederile art.77 alin.(1) și ale art.100 alin.(1) din Constituție*. Lipsa unor mențiuni clare cu privire la succesiunea acestor etape creează posibilitatea ca, în anumite situații în care forma republicabilă nu este finalizată în timp util, publicarea unui act normativ să fie întârziată sau blocată, iar

înseși promulgarea legii, deci exercitarea unei prerogative constituționale a Președintelui României, să fie lăsată fără efect, aspect contrar dispozițiilor constituționale menționate.

15. În continuare, arată că, deși nu este opera legislativului sau a executivului, republicarea produce unele efecte juridice. Astfel, de la data republicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, se va face citarea textului numai din forma republicată, iar modificările și completările ulterioare se vor face numai la această formă. În literatura de specialitate s-a subliniat că republicarea actului normativ, în sens juridic, reprezintă o activitate oficială care constă în includerea tuturor intervențiilor legislative la care a fost supus un act normativ în forma originală a acestuia, operațiune în urma căreia actul normativ de bază dobândește o nouă redactare, dându-se textelor și o nouă numerotare, dacă este cazul. Or, legea dedusă controlului de constituționalitate schimbă fundamental această optică, fiecare modificare a unui act normativ conducând, în mod automat, la republicarea acestuia. O astfel de modificare este de natură să conducă la un efect contrar celui urmărit de inițiatori, cel de creștere a previzibilității și accesibilității legii, ajungându-se la situații în care modificarea sau completarea unui articol generează republicarea unui act normativ cu sute sau zeci de articole (coduri sau alte acte normative complexe din domeniul fiscal, al pensiilor, educației, sănătății etc.)

16. Prin faptul că noua soluție legislativă poate conduce la situații în care un act al Parlamentului generează imprevizibilitate în aplicare sau chiar este lipsit de efecte, autorul sesizării apreciază că este afectată chiar funcția de legiferare a Parlamentului.

17. De asemenea, prin modificările și completările aduse Legii nr.24/2000, natura juridică a republicării devine neclară, aspect contrar art.1 alin.(5) din Constituție în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii. Cu toate că noua reglementare definește republicarea drept o operațiune tehnico-legislativă și o elimină din cuprinsul evenimentelor legislative enumerate de art.58 din Legea

nr.24/2000, art.70¹-70³ rămân plasate tot în cuprinsul capitolului VI intitulat „Modificarea, completarea, abrogarea și alte evenimente legislative” din actul normativ. Având în vedere că, potrivit legii deduse controlului de constituționalitate, republicarea se realizează concomitent cu publicarea, anterior intrării în vigoare a unui act normativ în cazul legilor și concomitent cu intrarea în vigoare a ordonanțelor de urgență și nu ulterior acesteia, așa cum este cazul celorlalte evenimente legislative, reglementarea acestei operațiuni în capitolul dedicat evenimentelor legislative creează confuzie și lipsește norma de claritate.

18. Potrivit art.I pct.2, în ceea ce privește dispozițiile alin.(5) al art.70² din Legea nr.24/2000, Consiliul Legislativ transmite avizul Camerei decizionale după adoptarea actului normativ modificator de către Camera decizională a Parlamentului și până la promulgarea acestuia. Or, potrivit acestor reglementări, rezultă că momentul de la care începe să curgă operațiunea republicării este cel al adoptării actului normativ modificator de către Parlament - Camera decizională, Consiliul Legislativ având obligația să transmită avizul său până la momentul promulgării actului normativ respectiv. În această situație, este evidentă imposibilitatea pentru destinatarul legii de a-și însuși o conduită în limitele legale, în condițiile în care actul promulgării nu se realizează la o dată certă, ci reprezintă exercitarea unei competențe care se poate realiza oricând înăuntrul termenului constituțional de cel mult 20 de zile de la primire. Astfel, prin folosirea sintagmei „după adoptarea actului normativ modificator de către Camera decizională a Parlamentului și până la promulgarea acestuia”, legea supusă controlului de constituționalitate reglementează un termen neclar, ceea ce lipsește norma de previzibilitate, contrar art.1 alin.(5) din Constituție.

19. Aceleași dispoziții stabilesc, ca o excepție de la norma potrivit căreia republicarea actului normativ se face la aceeași dată cu publicarea actului normativ de modificare și/sau completare, că, în cazul în care actul normativ de modificare sau de completare intră în vigoare la date diferite, republicarea actului normativ de

bază se face la data intrării în vigoare a ultimei norme de modificare și/sau completare. Or, aceste dispoziții sunt contrare prevederilor constituționale ale art.78, potrivit cărora legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării sau la o dată ulterioară prevăzută în textul ei. Prin urmare, nu actul în sine poate intra în vigoare la date diferite, ci anumite dispoziții din acesta, legea criticată conținând norme ce afectează calitatea și predictibilitatea sa, cu consecința încălcării prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție.

20. Potrivit art.70¹ alin.(6), introdus de art.I pct.2 al legii deduse controlului de constituționalitate, republicarea se aplică de la data intrării în vigoare a actului normativ de modificare. Autorul sesizării susține că sintagma „se aplică” este neclară întrucât nu reiese cu certitudine dacă textul are în vedere publicarea actului de bază cu amendările aduse de cel mai recent act modificator sau dacă ipoteza normativă se referă la realizarea efectivă a operațiunii de republicare. Totodată, textul nu distinge dacă dispozițiile sale se aplică și în situația în care unele dintre prevederile actului modificator intră în vigoare la momente diferite, atunci când este cazul.

21. Potrivit art.70² alin.(1), nou-introdus, *„Republicarea legilor se face la aceeași dată cu publicarea actului normativ de modificare și/sau de completare”*, iar, potrivit art.70³ alin.(1), *„Republicarea actelor normative emise de Guvern se face de către acesta odată cu publicarea actului de modificare/completare”*. Având în vedere dispozițiile art.70 alin.(1), astfel cum acestea au fost modificate prin legea dedusă controlului de constituționalitate, autorul apreciază că reluarea acestei reguli și în alte două articole subsecvente reprezintă un evident paralelism legislativ realizat chiar în cuprinsul legii privind normele de tehnică legislativă, aspect contrar art.1 alin.(5) din Constituție în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

22. Art.70² alin.(7), în forma stabilită de art.I pct.2 din legea criticată, prevede că, în situația în care legea este modificată și/sau completată prin ordonanțe sau/și ordonanțe de urgență care nu sunt încă aprobate/respinse prin lege,

republicarea actului normativ de bază integrează prevederile modificate și/sau pe cele de completare dispuse prin aceste ordonanțe, urmând ca după aprobarea/respingerea prin lege a acestora, actul de bază să se republice. Astfel, conform acestor dispoziții, actul normativ de bază va suporta o dublă republicare, indiferent dacă legea de aprobare sau de respingere aduce sau nu modificări textului ordonanțelor respective. Autorul sesizării consideră că aceste dispoziții intră în contradicție cu cele instituite la art.70¹ alin.(2), potrivit căruia republicarea este operațiunea tehnico-legislativă prin care se integrează prevederile modificate și/sau cele de completare în ansamblul reglementării, actualizându-se denumirile schimbate între timp, cum ar fi cele ale unor instituții sau localități, dându-se, după caz, o nouă numerotare articolelor, alineatelor, capitolelor și celorlalte structuri ale actului și refăcându-se trimiterile potrivit noii numerotări, ceea ce atrage încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

23. Cu privire la modul de formulare a dispozițiilor art.70³ alin.(1) teza finală, autorul sesizării susține că este neclar dacă excepția instituită este de la noua regulă, potrivit căreia republicarea se realizează automat și în absența unei dispoziții exprese în corpul actului normativ, sau, din contră, excepția este de la regula potrivit căreia republicarea se realizează concomitent cu publicarea actului modificador și nu la o dată ulterioară. Mai mult, sintagma „cazuri temeinic justificate” este una lipsită de claritate și precizie și este neclar, deopotrivă, cum anume sunt justificate aceste cazuri, respectiv: în cuprinsul instrumentului de motivare al actului normativ, în cuprinsul actului normativ sau rămân la aprecierea instanței constituționale, în activitatea sa de verificare a constituționalității legilor, prin raportare la respectarea principiului legalității consacrat de art.1 alin.(5) din Constituție, sau a Consiliului Legislativ în procedura de avizare.

24. În fine, apreciază că referirea la răspunderea organului emitent, prevăzută la art.70³ alin.(2), în forma stabilită de legea criticată la art.I pct.2, este

neclară, întrucât nu rezultă cu precizie asupra căror aspecte se răsfrânge această răspundere sau dacă o asemenea măsură suportă vreo consecință efectivă.

25. În concluzie, legea supusă controlului de constituționalitate nu se corelează cu actele normative aflate în vigoare și promovează soluții normative ce se exclud reciproc prin raportare la dreptul pozitiv. Cu privire la existența unor soluții legislative contradictorii, Curtea Constituțională a reținut, prin Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, că se încalcă principiul securității juridice ca urmare a lipsei de claritate și previzibilitate a normei, principiu ce constituie o dimensiune fundamentală a statului de drept, astfel cum este consacrat în mod expres prin dispozițiile art.1 alin.(3) din Legea fundamentală. Or, stabilirea unor soluții juridice diferite pentru aceeași situație normativă și contradicțiile în utilizarea conceptelor folosite de legiuitor creează incertitudine sub aspectul dispozițiilor reglementate, generează o lipsă de coerență, claritate și previzibilitate a normei legale, care este de natură să înfrângă principiul securității juridice, sub aspectul componentei sale referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, contrar art.1 alin.(5) din Constituție. Ținând cont de motivele anterior precizate, precum și de jurisprudența instanței constituționale în materie, obligatorie potrivit art.147 alin.(4) din Constituție, autorul sesizării apreciază că legea criticată este contrară dispozițiilor art.1 alin.(3) și alin.(5) din Constituție referitoare la statul de drept și la respectarea Constituției și a legilor.

26. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

27. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis cu Adresa nr.2/856 din 20 ianuarie 2021, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.483 din 20 ianuarie 2021, punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate, prin care arată că aceasta este întemeiată.

28. Cu privire la incidența dispozițiilor art.76 alin.(1) raportate la prevederile art.73 alin.(3) lit. t) coroborat cu art.79 alin.(2), cu consecința încălcării art.75 alin.(1) și (5) din Constituție, se arată că legea criticată cuprinde reglementări ce vizează organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, statuate prin Legea nr.73/1993, lege cu caracter organic. Întrucât legea criticată a fost adoptată de cele două Camere ale Parlamentului în regim de lege ordinară, este fondată concluzia autorului sesizării potrivit căreia orice reglementare care vizează procedura republicării legilor ce implică exercitarea acestora de către Consiliul Legislativ într-o altă modalitate decât cea prevăzută de Legea nr. 73/1993 echivalează cu o intervenție în domeniul legii organice.

29. Cu privire la dispozițiile legii criticate care prevăd că, în situația în care Consiliul Legislativ emite un aviz negativ, actul normativ respectiv nu se mai republică, președintele Camerei Deputaților arată că, în conformitate cu prevederile art.15 din Legea nr. 73/1993, avizele nefavorabile cuprind obiecții și propuneri care vor fi însoțite de studii, documente și informații, iar, în prezent, acest aviz este consultativ și, indiferent dacă este favorabil sau negativ, nu poate conduce la întocmirea formei republicabile de către emitent.

30. În ceea ce privește prevederea potrivit căreia autoritățile emitente vor introduce în structura lor organizatorică o structură proprie de specialitate pentru republicarea actelor normative, „autorul sesizării apreciază în mod corect faptul că organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ afectează domeniul legilor organice, fiind necesară astfel intervenția legislativă asupra Legii nr.73/1993. Modificarea unei legi ordinare nu poate afecta domeniul unei legi organice”. Prin urmare, „aprecierea autorului sesizării cu privire la faptul că, în speță, prima Cameră sesizată ar fi trebuit să fie Camera Deputaților, iar Cameră decizională ar fi trebuit să fie Senatul este fundamentată de faptul că se afectează organizarea Consiliului Legislativ, domeniul legilor organice fiind amplu dezvoltat pe cale jurisprudențială prin Decizia Curții Constituționale nr. 53/1994”.

31. Referitor la incidența prevederilor art.61 alin.(2) coroborate cu cele ale art.75 alin.(3) din Constituție, președintele Camerei Deputaților apreciază ca „fiind fondată concluzia autorului sesizării potrivit căreia prin modificările substanțiale ale legii de către Camera decizională se încalcă principiul bicameralismului”.

32. De asemenea, în ceea ce privește invocarea prevederilor art.156 din Constituție, arată că, „în materia legilor de modificare a Constituției României, există, astfel cum remarcă autorul sesizării, o particularitate în raport cu procedura republicării legilor ordinare și a celor organice. Potrivit Actului fundamental, republicarea Constituției nu se poate face în aceeași zi cu legea de modificare a acesteia”. Așadar, este „fondată concluzia autorului sesizării potrivit căreia considerentele expuse determină neconstituționalitatea în ansamblu a legii supuse controlului de constituționalitate”.

33. Cu privire la incidența prevederilor art.79 alin.(1) și ale art.147 alin.(4) din Constituție, președintele Camerei Deputaților achiesează la argumentul autorului sesizării potrivit căruia „Consiliul Legislativ nu poate emite avize negative, acesta fiind un organ consultativ al Parlamentului”, arătând că „prin introducerea avizului negativ, care duce la imposibilitatea republicării unui act normativ, se afectează rolul constituțional al Consiliului Legislativ”, fapt ce determină neconstituționalitatea legii supuse controlului de constituționalitate.

34. În fine, cu privire la critica întemeiată pe prevederile art.61 alin.(1), ale art.64 alin.(4) și ale art.74 alin.(1) din Constituție, potrivit căreia prin noile dispoziții s-a conferit comisiilor permanente un rol decizional cu privire la forma republicabilă a actelor normative, contravenind rolului fundamental al Parlamentului de organ suprem reprezentativ al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării, apreciază ca „fiind fondată concluzia autorului sesizării potrivit căreia supradimensionarea rolului comisiilor parlamentare în materia republicării determină neconstituționalitatea legii supuse controlului de constituționalitate”.

35. **Guvernul** a transmis cu Adresa nr.5/127/2021, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.989 din 4 februarie 2021, punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate, prin care arată că aceasta este întemeiată.

36. Invocând jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, Guvernul adaugă la argumentele reținute în sesizarea formulată de Președintele României, în ceea ce privește critica de neconstituționalitate (extrinsecă) referitoare la încălcarea dispozițiilor art.1 alin.(3) și alin.(5) din Constituție, o serie de critici prin care susține că normele cuprinse în actul normativ supus controlului de constituționalitate nu respectă cerințele de claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate. Arată că dispozițiile nu sunt elaborate în limbaj și stil propriu actelor normative (sunt folosite noțiuni confuze, precum republicarea este declanșată de ultimul act modificator, republicarea se aplică) și susține că unele texte conțin erori gramaticale/de redactare [art.70¹ alin.(4) și alin.(6)], sunt neclare și nu par a avea o justificare obiectivă [art.70¹ alin.(7)], nu respectă rigorile specifice de tehnică legislativă (sunt reluate inutil unele dispoziții care par a avea caracter general și în cuprinsul unor norme speciale), sunt incomplete și pot genera confuzii majore în procesul de aplicare [art.70¹ alin.(5), art.70² alin.(6) și art.70³ alin.(4)]. De asemenea, arată că actul normativ conține unele norme care nu ar trebui să se regăsească în Legea nr.24/2000, ci, eventual, în cuprinsul altor acte normative, cum ar fi regulamentele care reglementează funcționarea celor două camere ale Parlamentului. Deși a fost propusă amendarea unor dispoziții din Legea nr.24/2000 în scop de corelare, nu s-a ținut seama de faptul că nu este necesară amendarea acestora în raport cu celelalte norme din actul normativ [modificările propuse la art.55 alin.(1) și art.58 alin.(1), necorelate cu norma propusă la art.70³ alin.(1)] și nici de faptul că observațiile și propunerile din avizele Consiliului Legislativ au caracter consultativ, prevăzându-se că în situația în care această instituție emite un aviz negativ, actul normativ nu se republică [art.70¹ alin.(3) și alin.(4)]. Guvernul apreciază că prin eliminarea dispoziției din forma inițială a proiectului (care se

regăsește și în formă în vigoare a Legii nr.24/2000) referitoare la exceptarea de la republicare a actelor modificate sau completate prin ordonanțe ale Guvernului, noua reglementare este de natură să genereze discrepanțe cu actul de aprobare, în cazul în care acesta aduce alte modificări ordonanței supuse aprobării, și se poate ajunge la republicări succesive ale unui act normativ în intervale scurte de timp, total nejustificat. De asemenea, arată că a fost eliminată prevederea (deosebit de utilă) din proiectul inițial referitoare la cazul codurilor și al altor legi complexe, pentru care era prevăzut, pentru republicare, un termen de 60 de zile de la data publicării actului normativ de modificare și/sau completare.

37. În concluzie, Guvernul consideră că actul normativ poate genera serioase dificultăți în interpretarea și aplicarea dispozițiilor sale și chiar blocarea activității unor instituții-cheie cu atribuții în procesul de legiferare *lato sensu* (Consiliul Legislativ, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”), iar aplicarea normelor ar putea chiar să genereze efecte grave și contrare scopului declarat al actului normativ, respectiv acela de a asigura accesibilitatea și previzibilitatea legii, inclusiv sub aspectul stabilității acesteia. Prin urmare, Guvernul susține că sesizarea formulată de Președintele României este întemeiată, actul normativ supus controlului de constituționalitate fiind neconstituțional în ansamblul său.

38. **Președintele Senatului** nu a comunicat punctul său de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate. Vicepreședintele Senatului a transmis Curții Constituționale, sub forma de *amicus curiae*, opinia sa cu privire la sesizarea formulată.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților și al Guvernului, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea Legii

nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, precum și prevederile Constituției, reține următoarele:

39. Actul de sesizare are ca **obiect al criticilor de neconstituționalitate** dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea Legii nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, care prevăd:

„Art.I. - Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 70 se modifică și va avea următorul cuprins:

*«**Republicarea** Art.70. - (1) Republicarea actului normativ se face la aceeași dată cu publicarea actului normativ de modificare și/sau completare.»*

2. După articolul 70 se introduc trei noi articole, articolele 70¹ – 70³, cu următorul cuprins:

*„**Dispoziții comune republicării actelor normative** Art.70¹. - (1) Actul normativ de bază se republică prin grija autorității publice emitente, procedura republicării fiind declanșată de ultimul act modificator, precizat în textul formei republicabile.*

(2) Republicarea este operațiunea tehnico-legislativă prin care se integrează prevederile modificate și/sau a celor de completare în ansamblul reglementării, actualizându-se denumirile schimbate între timp, cum ar fi cele ale unor instituții sau localități, dându-se, după caz, o nouă numerotare articolelor, alineatelor, capitolelor și celorlalte structuri ale actului, precum și refacerea trimiterilor potrivit noii numerotări.

(3) Republicarea legilor, a ordonanțelor și ordonanțelor de urgență, precum și a hotărârilor Guvernului cu caracter normativ se realizează după avizarea de

către Consiliul Legislativ a formei republicabile, la sesizarea Secretariatului General al Camerei Deputaților, al Senatului sau al Guvernului, după caz. În situația în care Consiliul Legislativ emite aviz negativ, actul normativ în cauză nu se republică.

(4) Avizul negativ se transmite prin grija emitentului formei republicabile a legilor, a ordonanțelor și ordonanțelor de urgență, precum și a hotărârilor Guvernului comisiilor parlamentare permanente, respectiv ministerelor de resort, pentru a fi avute în vedere la următoarea modificare a actului normativ de bază, pentru a se putea republica.

(5) Prin excepție de la prevederile art.70, în cazul în care actul normativ de modificare sau de completare intră în vigoare la date diferite, republicarea actului normativ de bază se face la data intrării în vigoare a ultimei norme de modificare și/sau completare.

(6) Republicarea se aplică de la data intrării în vigoare a actului normativ de modificate prevăzut la alin.(1).

(7) Republicarea actelor normative intrate în vigoare înainte de anul 2000, se realizează cu respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu integrarea prevederilor modificate și/sau a celor de completare în ansamblul reglementării, actualizându-se denumirile schimbate între timp, cum ar fi cele ale unor instituții sau localități, dându-se, după caz, o nouă numerotare articolelor, alineatelor, capitolelor și celorlalte structuri ale actului.

Republicarea legilor Art.70². - (1) Republicarea legilor se face la aceeași dată cu publicarea actului normativ de modificare și/sau completare.

(2) Republicarea legilor se realizează de către Camera decizională. În cazul legilor adoptate în ședință comună a Camerei Deputaților și Senatului, republicarea se realizează de către Camera Deputaților.

(3) După sesizarea în fond a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților sau ale Senatului, după caz, cu o inițiativă legislativă de modificare și/sau completare a unei legi, Departamentul Legislativ al Camerei Deputaților sau al Senatului întocmește și transmite comisiilor măsurile legislative necesare pentru republicarea legii.

(4) După adoptarea de către Parlament a unei inițiative legislative de modificare și/sau completare a unei legi, Secretariatul General al Camerei decizionale transmite forma republicabilă a actului de bază spre avizare Consiliului Legislativ.

(5) Consiliul Legislativ transmite avizul Camerei decizionale după adoptarea actului normativ modificator de către Camera decizională a Parlamentului și până la promulgarea acestuia.

(6) Prin excepție de la prevederile art.70, în cazul în care actul normativ de modificare sau de completare intră în vigoare la date diferite, republicarea actului normativ de bază se face la data intrării în vigoare a ultimei norme de modificare și/sau completare.

(7) În situația în care legea este modificată și/sau completată prin ordonanțe sau/și ordonanțe de urgență care nu sunt încă aprobate/respinse prin lege, republicarea actului normativ de bază integrează prevederile modificate și/sau a celor de completare dispuse prin aceste ordonanțe, urmând ca după aprobarea/respingerea prin lege a acestora, actul de bază să se republice.

(8) Republicarea legii se realizează în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Republicarea actelor normative ale Guvernului Art.70³. - (1) Republicarea actelor normative emise de Guvern, se face de către acesta odată cu publicarea actului de modificare/completare. Prin excepție, în cazuri temeinic justificate, ordonanțele de urgență, ordonanțele și hotărârile Guvernului modificate sau completate se republică în temeiul unei dispoziții exprese cuprinse în actul de

modificare, respectiv de completare, prin care se stabilește și termenul de republicare.

(2) Avizul Consiliului Legislativ pentru forma republicabilă a ordonanțelor de urgență, a ordonanțelor și a hotărârilor Guvernului cu caracter normativ se solicită după aprobarea în ședința de Guvern a proiectului actului normativ de modificare și sau completare care modifică actul de bază. În cazul în care, ulterior publicării acestora, se constată diferențe între forma republicabilă avizată de Consiliul Legislativ și forma republicată în Monitorul Oficial, Partea I, răspunderea revine organului emitent.

(3) Republicarea ordonanțelor de urgență, a ordonanțelor și a hotărârilor Guvernului cu caracter normativ se realizează în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(4) În cazul în care actul normativ de modificare sau de completare intră în vigoare la date diferite, republicarea actului normativ de bază se face la data intrării în vigoare a ultimei norme de modificare și/sau completare.»

3. La articolul 55, alin.(1) se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art.55. – (1) Dispozițiile finale cuprind măsurile necesare pentru punerea în aplicare a actului normativ, data intrării în vigoare a acestuia conform art.12, implicațiile asupra altor acte normative, ca: abrogări, modificări, completări.»

4. La articolul 58, alin.(1) se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art.58. – (1) După intrarea în vigoare a unui act normativ, pe durata existenței acestuia pot interveni diferite evenimente legislative, cum sunt: modificarea, completarea, abrogarea, suspendarea sau altele asemenea.»

Art.II. - Articolul 15 din Legea nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 3 iulie 2017, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

«Art.15. – Republicarea actelor normative se face potrivit Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, cu modificările și completările ulterioare.»

Art.III. – (1) Articolul I intră în vigoare pe 1 ianuarie 2022.

(2) În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a art.II – IV din prezenta lege, Senatul, Camera Deputaților, Guvernul și Consiliul Legislativ își vor organiza câte o structură proprie de specialitate pentru republicarea actelor normative.

Art.IV. - Până la data de 31 decembrie 2021, republicarea actelor normative se realizează cu respectarea următoarelor dispoziții:

(1) Republicarea actelor normative este declanșată de ultimul act modificator, precizat în textul formei republicabile și se realizează în termen de 30 zile de la intrarea în vigoare actului de modificare/completare în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția codurilor a căror republicare se realizează în termen de 60 zile de la intrarea în vigoare a actului de modificare/completare;

(2) Transmiterea formei republicabile a legii, ordonanței de urgență sau ordonanței pentru obținerea avizului Consiliului Legislativ se face în termen de 10 de zile de la data intrării în vigoare a actului de modificare/completare. În cazul codurilor, transmiterea se face în termen de 15 zile. Consiliul Legislativ emite avizul în termen de 15 zile, cu excepția codurilor când termenul este de 25 zile.

(3) Actele normative avizate negativ de către Consiliul Legislativ nu se vor republica.

(4) Avizul negativ se transmite prin grija emitentului formei republicabile comisiilor parlamentare permanente, respectiv ministerelor de resort, pentru a fi avute în vedere la următoarea modificare a actului normativ de bază pentru a se putea republica.

(5) În situația în care legea este modificată și/sau completată prin ordonanțe sau/și ordonanțe de urgență care nu sunt încă aprobate/respinse prin lege,

republicarea legii integrează prevederile modificate și/sau a celor de completare dispuse prin aceste ordonanțe, urmând ca după aprobarea/respingerea prin lege a acestora, actul de bază să se republice.

(6) Consiliul Legislativ identifică și transmite situația actelor normative ale emitenților, iar aceștia întocmesc formele republicabile potrivit alin.(1)."

40. Autorul sesizării susține că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale ale art.1 alin.(3) și (5), art.61, art.64 alin.(4), art.73 alin.(3) lit.t) raportat la art.79 alin.(2) din Constituție, art.74 alin.(1), art.75 alin.(1), (3) și (5), art.76 alin.(1), art.77 alin.(1), art.78, art.100 alin.(1), art.115 alin.(5), precum și ale art.147 alin.(4) și art.156.

41. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea va proceda la verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordinea menționată, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.455 din 31 mai 2018, paragraful27, sau Decizia nr.385 din 5 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.488 din 13 iunie 2018, paragraful32).

42. Sub aspectul *titularului dreptului de sesizare*, prezenta obiecție de neconstituționalitate a fost formulată de Președintele României, care, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și al art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992, are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de

constituționalitate *a priori*, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate. Cu privire la *termenul în care poate fi sesizată instanța de control constituțional* și la *obiectul controlului de constituționalitate*, Curtea constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea Legii nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României a fost adoptată, în procedură ordinară, de Camera Deputaților, Cameră decizională, în data de 15 decembrie 2020, a fost depusă, în aceeași zi, la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii și apoi trimisă spre promulgare, în data de 21 decembrie 2020. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 8 ianuarie 2021. Într-o atare situație, luând act de faptul că sesizarea de neconstituționalitate a fost formulată în interiorul termenului de 20 de zile, prevăzut de art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, și că legea nu a fost promulgată de Președintele României, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării celor două condiții.

43. Așadar, nefiind incident un fine de neprimire a sesizării astfel formulate, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție și ale art.1, art.10, art.15, art.16 și art.18 din Legea nr.47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

44. Prin critica întemeiată pe dispozițiile **art.73 alin.(3) lit. t) raportate la art.79 alin.(2), precum și pe dispozițiile art.76 alin.(1) din Legea fundamentală**, autorul sesizării a susținut că legea criticată instituie reglementări ce privesc, pe de o parte, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, prin introducerea unei noi structuri organizatorice, și, pe de altă parte, adăugarea unei noi competențe în materia republicării pentru această autoritate constituțională.

45. Cu privire la primul aspect, Curtea reține că, potrivit art.III alin.(2) din legea supusă controlului, „În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a art.II -

IV din prezenta lege, Senatul, Camera Deputaților, Guvernul și Consiliul Legislativ își vor organiza câte o structură proprie de specialitate pentru republicarea actelor normative". Legea nr.73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ prevede în capitolul II – Organizarea Consiliului Legislativ, la art.8, alcătuirea acestei autorități din secții (Secția de drept public, Secția de drept privat și Secția de evidență oficială a legislației și documentare), fiecare secție având în componența sa sectoare, și din departamente (Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene, Departamentul de informatică legislativă), precum și din Secretariatul Consiliului Legislativ. Dispozițiile art.8 alin.(4) din lege prevăd că „Structura organizatorică a Consiliului Legislativ, nomenclatorul de funcții și numărul de posturi de conducere și de execuție, precum și domeniile de activitate și atribuțiile secțiilor, sectoarelor, departamentelor, secretariatului, precum și ale celorlalte compartimente din cadrul aparatului Consiliului Legislativ se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, aprobat în ședința comună a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, cu avizul comisiilor juridice reunite". Potrivit art.7 alin.(1) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.193 din 8 martie 2005, „Structura organizatorică a Consiliului Legislativ și nomenclatorul de funcții sunt prevăzute în anexele nr.1 și 2 la prezentul regulament". În anexa nr.1 referitoare la Structura organizatorică a Consiliului Legislativ, în cadrul Secției de evidență oficială a legislației și documentare este prevăzut Sectorul de republicări, rectificări, culegeri de acte normative-codexuri. Astfel, normele cu caracter organic stabilesc în mod expres (i) numărul de secții și denumirea lor [art.8 alin.(1)], (ii) faptul că în cadrul secțiilor sunt organizate sectoare [art.8 alin.(2)], (iii) numărul de departamente și denumirea lor și Secretariatul Consiliului Legislativ [art.8 alin.(3)], precum și (iv) faptul că structura organizatorică se stabilește prin regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ. Așadar, în vreme ce organizarea

Consiliului este prevăzută prin norme cu caracter organic, structura organizatorică (organigrama) care cuprinde toate structurile/compartimentele ce alcătuiesc autoritatea publică este stabilită printr-un act infralegal, emis în temeiul și în condițiile legii organice.

46. Curtea constată, aşadar, că, potrivit legislației în vigoare, în cadrul Consiliului Legislativ există deja o structură de specialitate pentru republicarea actelor normative, astfel că noua reglementare nu aduce niciun element de noutate în sensul modificării structurii organizatorice a autorității publice și cu atât mai puțin asupra organizării acesteia, neproducând niciun efect modificator asupra Legii nr.73/1993. De altfel, reglementarea criticată, consacrand obligația Consiliului Legislativ de a-și organiza o structură proprie de specialitate pentru republicarea actelor normative, nu numai că nu modifică norma legală în baza căreia sunt înființate sectoarele și celelalte compartimente din cadrul aparatului Consiliului Legislativ, care prevede expres că acestea se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, dar nici nu instituie o derogare de la ea. Astfel, chiar dacă structura proprie de specialitate pentru republicarea actelor normative nu ar fi fost înființată anterior adoptării actului normativ supus controlului, aceasta ar fi luat ființă tot prin Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, aprobat în ședința comună a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului.

47. Prin urmare, Curtea constată că ***intervenția legislativă nu are niciun efect asupra organizării acestei autorități constituționale, nemodificând Legea nr.73/1993, lege cu caracter organic, astfel că, sub acest aspect, obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.***

48. Cu privire la cel de-al doilea aspect criticat, care vizează adăugarea unei noi competențe Consiliului Legislativ, prin introducerea caracterului conform al avizului negativ în materia republicării actelor normative, Curtea reține că autorul sesizării a observat că dispozițiile art.70 din Legea nr.24/2000, în forma în vigoare,

nu reprezintă decât o reiterare a dispoziției art.5 din Legea nr.73/1993, o transpunere în planul normelor de tehnică legislativă a unei atribuții ce decurge din rolul constituțional al Consiliului Legislativ, precum și din prevederile art.156 din Constituție, și a concluzionat că „orice reglementare care vizează procedura republicării legilor, ordonanțelor și hotărârilor de Guvern cu caracter normativ ce implică exercitarea acesteia de către Consiliul Legislativ într-o altă modalitate decât cea reglementată prin Legea nr.73/1993 echivalează cu o intervenție în domeniul legii organice”.

49. Curtea constată că, deși premisa de la care pornește autorul sesizării vizează atribuțiile Consiliului Legislativ (care nu pot fi stabilite decât printr-o lege cu caracter organic), concluzia la care ajunge (și anume că orice reglementare care vizează procedura republicării actelor normative echivalează cu o intervenție în domeniul legii organice) vizează un aspect distinct, respectiv procedura republicării. Or, Curtea constată că în vreme ce stabilirea atribuțiilor acestei autorități publice se circumscrie dispozițiilor constituționale cuprinse în art.79, cu condiția restrictivă de a fi stabilite prin lege organică - Legea nr.73/1993, *procedura de avizare nu aparține domeniului organic, fiind reglementată separat printr-un act normativ cu caracter ordinar, respectiv Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*. Mai mult, Curtea observă că dispozițiile Legii nr.73/1993 nu au suferit nicio modificare din perspectiva atribuțiilor Consiliului Legislativ, această autoritate cu rol constituțional în sistematizarea, unificarea și coordonarea întregii legislații păstrând atribuția de avizare în procedura republicării actelor normative. Legea supusă controlului operează doar o modificare a condițiilor în care intervine republicarea și consacră expres caracterul conform al avizului negativ dat de Consiliu în această procedură. Cu alte cuvinte, diferența față de actuala reglementare vizează exclusiv consecințele pe care avizul negativ le determină în procedura de republicare a actelor normative și nicidecum o nouă atribuție a Consiliului Legislativ. Având în vedere această constatare, **Curtea**

apreciază ca neîntemeiată și din această perspectivă critica privind încălcarea dispozițiilor art.73 alin.(3) lit. t) raportate la art.79 alin.(2) și a dispozițiilor art.76 alin.(1) din Legea fundamentală.

50. În ceea ce privește critica întemeiată pe dispozițiile **art.75 alin.(1) teza întâi din Constituție**, autorul sesizării susține că, întrucât materia în care intervine legea supusă controlului aparține domeniului organic, în procedura de adoptare nu a fost respectată ordinea de sesizare a Camerelor Parlamentului. Având în vedere că argumentele autorului sesizării se întemeiază pe pretinsul caracter organic al legii supuse controlului de constituționalitate, determinat, în opinia sa, de modificarea prevederilor Legii nr.73/1993 referitoare la organizarea și atribuțiile Consiliului Legislativ, și ținând seama de faptul că în analiza realizată anterior Curtea a reținut caracterul ordinar al legii controlate, respingând ca neîntemeiate criticile formulate, pentru identitate de motive, Curtea urmează să respingă și critica întemeiată pe dispozițiile art.75 alin.(1) teza întâi din Constituție, constatând că **Parlamentul a respectat, în procedura de adoptare a legii, ordinea de sesizare a celor două Camere.**

51. O altă critică de neconstituționalitate vizează încălcarea principiului bicameralismului, prevăzut de **art.61 alin.(2) din Constituție**, autorul sesizării susținând că forma adoptată de Camera decizională cuprinde modificări majore de conținut, iar configurația acesteia este semnificativ diferită față de cea adoptată de prima Cameră sesizată.

52. Pe cale jurisprudențială (Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, Decizia nr.515 din 5 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.596 din 25 iulie 2017), Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care prin procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de

conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea celor două criterii este de natură a afecta principiul constituțional care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ. Cu toate acestea, stabilind limitele principiului bicameralismului, prin Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, Curtea a observat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect „deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate [...] în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera decizională, nu va avea posibilitatea să modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar posibilitatea de a o aproba sau de a o respinge”. Sub aceste aspecte, „este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor; prin urmare, lipsirea Camerei decizionale de competența sa de a modifica sau completa legea astfel cum a fost adoptată de Camera de reflecție, deci de a contribui la procesul de elaborare a legilor, ar echivala cu limitarea rolului său constituțional și cu acordarea unui rol preponderent Camerei de reflecție în raport cu cea decizională în procesul de elaborare a legilor. Într-o atare situație, Camera de reflecție ar elimina posibilitatea Camerei decizionale de a conlucra la elaborarea actelor normative, aceasta din urmă putându-și doar exprima prin vot poziția cu privire la propunerea sau proiectul de lege deja adoptat de Camera de reflecție, ceea ce este de neconceput”. În consecință, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 937 din 22 noiembrie 2016, că art.75 alin.(3) din Constituție,

atunci când folosește sintagma „decide definitiv” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Însă, în acest caz, Camera decizională nu poate modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința îndepărtării de la finalitatea urmărită de inițiator.

53. Pornind de la premisa că legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, Curtea constată că autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră. Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea Legii nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, cu o serie de modificări și completări față de forma adoptată de Senat, amendamente care fac obiectul controlului de constituționalitate în prezenta cauză.

54. Din analiza comparativă a conținutului normativ al actelor adoptate în prima Cameră sesizată (Senatul), respectiv în Camera decizională (Camera Deputaților), Curtea observă că, pe de o parte, prima Cameră sesizată (Senatul, în ședința plenului din 25 februarie 2015) adoptă legea în forma inițiată de Guvern, iar, pe de altă parte, Camera decizională (Camera Deputaților, în ședința plenului din 15 decembrie 2020) aduce completări legii inițiate de Guvern, modificând o serie de dispoziții adoptate de prima Cameră sesizată. Cu privire la modificarea Legii nr.24/2000, legea adoptată în prima Cameră sesizată prevedea la art.I modificarea, într-un singur punct, a art.70, în vreme ce legea adoptată în Camera decizională prevede la art.I o modificare a legii în 4 puncte. Astfel, dacă forma adoptată de Senat prevedea modificarea art.70 din Legea nr.24/2000, dându-i un nou cuprins cu 12 alineate, legea adoptată de Camera Deputaților prevede la art.I pct.1 și 2 modificarea art.70 și, respectiv, introducerea a trei noi articole, art.70¹-70³. Art.70,

în forma adoptată în Camera decizională, reiterează soluția legislativă cuprinsă în art.70 alin.(1) în forma adoptată de prima Cameră sesizată, în vreme ce art.70¹ (*Dispoziții comune republicării actelor normative*, care are 7 alineate), art.70² (*Republicarea legilor*, care are 8 alineate) și art.70³ (*Republicarea actelor normative ale Guvernului*, care are 4 alineate) reiau cu modificări dispozițiile art.70 alin.(2) și alin.(4)-(12) în forma adoptată de prima Cameră. Camera decizională elimină dispozițiile art.70 alin.(3) din forma adoptată de prima Cameră sesizată, care prevedeau că în cazuri deosebite, precum cel al codurilor și al altor legi complexe, republicarea se realizează în termen de cel mult 60 de zile de la data publicării actului normativ de modificare și/sau completare. De asemenea, prin art.I pct.3 și 4, sunt modificate dispozițiile art.55 alin.(1), respectiv cele ale art.58 alin.(1) din Legea nr.24/2000, norme care reglementează efectele juridice ale intrării în vigoare a unui act normativ și care sunt în strânsă legătură cu dispozițiile referitoare la republicarea actelor normative.

55. În continuare, Curtea reține că art.II din legea supusă controlului reglementează în ambele forme adoptate de cele două Camere ale Parlamentului modificarea art.15 din Legea nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României. Astfel, în vreme ce Senatul abrogă alin.(1), modifică alin.(3) și introduce un nou alineat, alin.(4), Camera Deputaților modifică dispoziția legală dându-i un conținut cuprins într-un singur alineat, care prevede că republicarea actelor normative se face potrivit Legii nr.24/2000, eliminând obligația instituită în forma inițială a legii în sarcina Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, de a pune la dispoziția autorităților publice care au emis actul de modificare și/sau de completare actul normativ de bază în forma publicată sau, după caz, în ultima formă republicată în format electronic editabil, precum și obligația autorității publice care a emis actul de modificare și/sau de completare de a menționa în solicitarea adresată Regiei Autonome „Monitorul Oficial” elementele de identificare ale actului normativ de bază și ale actelor normative de modificare și/sau de completare.

56. Analizând dispozițiile art.III din legea supusă controlului, Curtea observă că acestea conțin dispoziții cu privire la modul de aplicare a noilor reglementări. În vreme ce forma adoptată în prima Cameră sesizată dispune în art.IV, „în vederea luării măsurilor pentru asigurarea punerii legii în aplicare”, o dată ulterioară de intrare în vigoare a noilor reglementări, forma adoptată în Camera decizională prevede la alin.(1) al art.III data intrării în vigoare a dispozițiilor ce modifică Legea nr.24/2000, iar la alin.(2) al aceluiași articol, o măsură concretă pentru asigurarea punerii în aplicare a legii, respectiv organizarea unor structuri de specialitate pentru republicarea actelor normative în cadrul autorităților publice emitente și al Consiliului Legislativ.

57. În fine, în vreme ce legea supusă controlului de constituționalitate prevede în art.IV dispoziții tranzitorii cu privire la aplicarea noilor dispoziții, forma adoptată de prima Cameră sesizată cuprinde în art.III dispoziții finale privind republicarea celor două legi modificate, Legea nr.24/2000 și Legea nr.202/1998.

58. În concluzie, Curtea observă că, deși forma adoptată de Senat, prima Cameră sesizată, diferă față de cea adoptată de Camera Deputaților, Cameră decizională, între cele două forme ale legii *nu există diferențe majore de conținut*, legea finală dând substanță și efectivitate scopului urmărit de inițiator, Guvernul României. Curtea constată, astfel, că legea, în redactarea pe care a adoptat-o Camera Deputaților, nu se îndepărtează în mod esențial de textul adoptat în Senat și nici de obiectivele urmărite de inițiativa legislativă, prin modificările aduse Camera Deputaților reglementând norme care au fost puse în dezbateră Senatului, ca primă Cameră sesizată, elementele novatoare nefiind semnificative, de substanță, ci, dimpotrivă, ele circumscriindu-se complementar obiectului de reglementare al legii inițiate de Guvern.

59. Bicameralismul nu înseamnă ca ambele Camere să se pronunțe asupra unei soluții legislative identice, în Camera decizională putând exista abateri inerente de la forma adoptată de Camera de reflecție, desigur, fără schimbarea obiectului

esențial al proiectului de lege/propunerii legislative. A nega posibilitatea Camerei decizionale de a se îndepărta de la forma votată în Camera de reflecție ar însemna limitarea rolului său constituțional, iar caracterul decizional atașat acesteia devine iluzoriu. S-ar ajunge la un veritabil mimetism în sensul că cea de-a doua Cameră se va identifica, în ceea ce privește activitatea sa legislativă, cu prima Cameră, neputându-se îndepărta în niciun fel de la soluțiile legislative pentru care a optat prima Cameră, ceea ce este contrar, până la urmă, chiar ideii de bicameralism.

60. Prin urmare, nu se poate susține încălcarea principiului bicameralismului atât timp cât legea adoptată de Camera decizională se referă la aspectele principiale pe care le-a avut în vedere proiectul de lege în forma sa însușită de prima Cameră sesizată. În acest sens, modificările aduse formei adoptate de prima Cameră sesizată cuprind soluții legislative care păstrează concepția de ansamblu a acesteia și sunt adaptate în mod corespunzător, fără a se abate de la forma adoptată de prima Cameră sesizată, în condițiile în care forma finală a legii este mai cuprinzătoare sau mai bine articulată în cadrul ansamblului legii, cu realizarea anumitor coroborări inerente oricărei modificări (a se vedea în acest sens Decizia nr. 765 din 14 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 134 din 21 februarie 2017).

61. Având în vedere cele anterior expuse, Curtea constată că **dispozițiile legale criticate nu încalcă art.61 alin.(2) din Constituție**; din contră, modul în care a fost adoptată legea criticată constituie o aplicare a principiului bicameralismului, caracterizat printr-o strânsă conlucrare și colaborare între cele două Camere ale Parlamentului.

62. Critica raportată la dispozițiile **art.156 din Constituție** reprezintă o critică a neconstituționalității dispozițiilor art.I pct.2 cu referire la art.70² din Legea nr.24/2000, intitulat *Republicarea legilor*, care, în opinia autorului sesizării, nu distinge cărei categorii de legi i se aplică noua procedură de republicare, astfel că aceasta poate fi aplicabilă, contrar art.156 din Legea fundamentală, inclusiv

republicării Constituției, în cazul adoptării și aprobării prin referendum a unei legi de revizuire.

63. Curtea constată că, sub aspectul procedurii de revizuire, Constituția României intră în categoria constituțiilor rigide, întrucât orice act legislativ modificator trebuie să parcurgă o procedură specială, reglementată prin normele constituționale, derogatorie de la procedura legislativă obișnuită. Astfel, dispozițiile art.150, art.151 și art.152 alin.(3) din Constituția României stabilesc condițiile de adoptare a unei legi de revizuire: (i) inițiativa de revizuire aparține unor subiecte de drept expres determinate, (ii) Constituția nu poate fi revizuită pe durata stării de asediu sau a stării de urgență și nici în timp de război (limitele temporale ale revizuirii), (iii) propunerea de revizuire este dezbătută succesiv în fiecare Cameră a Parlamentului și este adoptată cu votul majorității calificate: cel puțin două treimi din numărul membrilor fiecărei Camere, (iv) dacă cea de-a doua Cameră adoptă legea într-o redactare diferită de cea aprobată de prima Cameră, președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului vor iniția procedura de mediere; dacă pe această cale nu se ajunge la un acord, cele două Camere, în ședință comună, hotărăsc cu votul a cel puțin trei pătrimi din numărul deputaților și senatorilor, (v) în termen de 30 de zile de la data adoptării legii de revizuire, Guvernul organizează referendumul de aprobare a legii, (vi) legea de revizuire a Constituției intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hotărârii Curții Constituționale de confirmare a rezultatelor referendumului. De asemenea, art.156 din Constituție conține dispoziții exprese cu privire la republicarea Constituției prevăzând că (i) legea de revizuire a Constituției se publică în Monitorul Oficial al României în termen de 5 zile de la data adoptării, respectiv (ii) Constituția, modificată și completată, după aprobarea prin referendum, se republică de către Consiliul Legislativ, cu reactualizarea denumirilor, dându-se textelor o nouă numerotare.

64. Analizând cadrul normativ în vigoare cu privire la republicarea legilor, Curtea reține că dispozițiile art.70 alin.(3) și (5) din Legea nr.24/2000 prevăd că „republicarea legilor [...] se face în Monitorul Oficial al României, Partea I, prin grija autorității publice care a emis actul de modificare, respectiv de completare”, iar „legile [...] se republică cu avizul Consiliului Legislativ asupra noului text, la sesizarea secretarului general al Camerei Deputaților”. Deși norma legală în vigoare nu distinge între categoriile de legi care sunt supuse republicării, este evident că aceasta vizează doar legile organice și cele ordinare, care parcurg procedura obișnuită de adoptare prevăzută în competența legiuitorului ordinar, legi adoptate de Parlament și promulgate de Președintele României, nicidecum legile constituționale, adoptate de legiuitorul constituant derivat cu respectarea procedurii derogatorii stabilite de normele constituționale. De altfel, cu privire la această din urmă categorie de legi, dispozițiile art.5 alin.(1) din Legea nr.73/1993 reiterează norma constituțională cuprinsă în art.156, stabilind următoarele: „Consiliul Legislativ stabilește forma republicabilă a Constituției, modificată și completată, după aprobarea prin referendum a legii de revizuire a acesteia”.

65. Întrucât **noua reglementare păstrează concepția legislativă consacrată de normele în vigoare**, instituția republicării actelor normative prevăzută de Legea nr.24/2000 fiind aplicabilă exclusiv legilor adoptate de Parlament și supuse promulgării de către Președintele României, **legile constituționale rămânând supuse rigorilor exprese stabilite în art.156 din Constituție, Curtea va respinge critica autorului sesizării întemeiată pe aceste dispoziții constituționale.**

66. Critica raportată la dispozițiile **art.79 alin.(1) din Constituție** este o critică de neconstituționalitate intrinsecă a dispozițiilor legale care prevăd caracterul conform al avizului negativ al Consiliului Legislativ emis în materia republicării actelor normative, respectiv a art.I pct.2 cu referire la art.70¹ alin.(3) teza finală din Legea nr.24/2000 și a art.IV alin.(3). Având în vedere jurisprudența Curții

Constituționale referitoare la natura juridică a avizului emis de Consiliul Legislativ, aceste dispoziții sunt considerate contrare și art.147 alin.(4) din Constituție.

67. Potrivit dispozițiilor art.5 alin.(2) din Legea nr.73/1993, „*Consiliul Legislativ examinează și avizează, în condițiile legii, forma republicabilă a legilor, ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, care au suferit intervenții legislative și pentru care s-a dispus republicarea*”. În prezent, sintagma „în condițiile legii” se referă la condițiile stabilite de Legea nr.24/2000, care în art.70 alin.(5) prevede că „*Legile, precum și ordonanțele și hotărârile Guvernului se republică cu avizul Consiliului Legislativ asupra noului text, la sesizarea secretarului general al Camerei Deputaților sau, după caz, al Secretariatului General al Guvernului*”. Spre deosebire de dispozițiile art.3 și art.4 din Legea nr.73/1993, care reglementează atribuția Consiliului Legislativ de a aviza proiectele de legi și propunerile legislative, respectiv proiectele de ordonanțe și de hotărâri cu caracter normativ, care prevăd expres, la art.3 alin.(3) și art.4 alin.(2), caracterul consultativ al avizului în procedura de adoptare a actelor normative, dispozițiile art.5, care reglementează atribuția Consiliului Legislativ de a aviza forma republicabilă a legilor, ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, nu prevăd nimic cu privire la caracterul avizului emis de această autoritate în procedura republicării actelor normative, limitându-se la a stipula că acestea „*se republică cu avizul Consiliului Legislativ asupra noului text*”. Noua reglementare prevede în art.70¹ alin.(3) din Legea nr.24/2000 că „*Republicarea legilor, a ordonanțelor și ordonanțelor de urgență, precum și a hotărârilor Guvernului cu caracter normativ se realizează după avizarea de către Consiliul Legislativ a formei republicabile [...]. În situația în care Consiliul Legislativ emite aviz negativ, actul normativ în cauză nu se republică*”.

68. Analizând cadrul normativ constituțional și legal în temeiul căruia se înființează și funcționează Consiliul Legislativ, Curtea reține că, potrivit art.79 alin.(1) din Constituție și art.1 alin.(1) din legea proprie de organizare și funcționare, acesta este un organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care

avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații și care ține evidența oficială a legislației României. Având în vedere că după intrarea în vigoare a unui act normativ, pe durata existenței acestuia pot interveni diferite evenimente legislative, cum sunt: modificarea, completarea, abrogarea, republicarea, suspendarea sau altele asemenea [art.58 alin.(1) din Legea nr.24/2000], Curtea reține că republicarea actului normativ se circumscrie noțiunii de „eveniment legislativ” și reprezintă o activitate oficială care constă în realizarea de către emitenți a unei noi forme a actului normativ, prin includerea tuturor intervențiilor legislative la care a fost supusă forma originală a acestuia, operațiune în urma căreia acesta dobândește o nouă redactare, dându-se textelor și o nouă numerotare, dacă este cazul. De asemenea, Curtea observă că întocmirea formelor republicabile se realizează doar cu luarea în considerare a textelor oficiale publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, astfel cum prevăd dispozițiile art.23 din Legea nr.202/1998, care nu au fost modificate prin legea supusă controlului.

69. Curtea constată că legea criticată schimbă natura juridică a instituției republicării, care devine dintr-o operațiune administrativă, tehnico-legislativă, una care produce efecte legislative, deoarece, potrivit noilor dispoziții ale art.70, *„republicarea actului normativ se face la aceeași dată cu publicarea actului normativ de modificare și/sau completare”*, iar, potrivit art.70¹ alin.(5), *„prin excepție de la prevederile art.70, în cazul în care actul normativ de modificare sau de completare intră în vigoare la date diferite, republicarea actului normativ de bază se face la data intrării în vigoare a ultimei norme de modificare și/sau completare”*. Cu alte cuvinte, ***noua reglementare prevede regula ca publicarea actului de modificare a actului normativ de bază să fie însoțită de republicarea, concomitentă și indiferent de întinderea amendamentelor aduse, a actului de bază***. Prin urmare, legea modifică în mod radical instituția republicării actelor normative în Monitorul Oficial al României, *condiționând implicit intrarea în*

vigoare a actului normativ modificator de republicarea actului modificat. Pe lângă faptul că republicarea actului modificat concomitent cu actul modificator este ***imposibil de realizat în lumina dispozițiilor constituționale cuprinse în art.78,*** conform căreia o lege intră în vigoare după 3 zile de la data publicării, fiind de principiu că republicarea este o operațiune subsecventă intrării în vigoare a actului modificator, situație care face imposibilă publicarea concomitentă a actului modificator cu textul actului modificat în forma republicată, Curtea constată că ***avizul Consiliului Legislativ, emis cu privire la forma republicabilă a legii, produce efecte asupra însuși actului modificator a cărui publicare este, astfel, condiționată de republicarea actului de bază.*** Mai mult, în cazul în care *avizul este negativ*, actul de bază nu poate fi republicat și, implicit, nici *actul normativ modificator nu poate fi publicat, deci nu poate intra în vigoare, împrejurare ce lipsește de efecte juridice însuși actul de legiferare* care are ca rezultat legea adoptată de Parlament și promulgată de Președintele României, ordonanțele, ordonanțele de urgență și hotărârile Guvernului.

70. Având în vedere că, în exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul Legislativ emite avize, în concordanță cu rolul său de organ consultativ al Parlamentului, avizele acestuia adoptate în realizarea atribuțiilor constituționale și legale sunt, în mod evident, consultative, ele neputând să împiedice realizarea oricărui eveniment legislativ ce survine în existența unui act normativ. În Decizia nr.221 din 2 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594 din 7 iulie 2020, Curtea a reținut că „avizul Consiliului Legislativ este unul deosebit de important pentru că observațiile formulate au drept finalitate sistematizarea, unificarea și coordonarea întregii legislații, astfel că acesta trebuie să fie solicitat în prealabil adoptării actului normativ. Urmărirea și implementarea cerințelor impuse de Legea nr. 24/2000 asigură coerența întregului sistem de drept, iar Consiliul Legislativ este cel care, în mod primar, realizează această activitate. Consiliul Legislativ are obligația de a contribui la asigurarea coerenței și unificării legislației (Decizia nr.

304 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 5 iulie 2017, paragraful 27). Avizul Consiliului Legislativ este de natură să contribuie la unitatea și coerența textului actului normativ care urmează a fi adoptat, astfel că art.79 alin.(1) din Constituție nu se poate interpreta decât în sensul că solicitarea avizului trebuie să fie anterioară adoptării actului normativ vizat”. Deși *jurisprudența Curții Constituționale a vizat doar procedura de adoptare a actelor normative*, respectiv atribuția Consiliului Legislativ prevăzută de art.3 și art.4 din Legea nr.73/1993, Curtea apreciază că *argumentele reținute cu privire la caracterul avizului emis de Consiliul Legislativ în această procedură sunt aplicabile mutatis mutandis cu privire la avizul emis în procedura republicării actului normativ, atribuție prevăzută de art.5 din Legea nr.73/1993, în condițiile în care republicarea actului normativ se realizează concomitent cu publicarea actului normativ de modificare și/sau completare, deci are efect direct asupra unui act de legiferare.*

71. Prin urmare, Curtea constată că *dispozițiile art.I pct.2 cu referire la art.70¹ alin.(3) teza finală din Legea nr.24/2000 și ale art.IV alin.(3) din legea supusă controlului de constituționalitate contravin prevederilor art.79 alin.(1) din Constituție*, care consacră rolul Consiliul Legislativ de organ consultativ de specialitate al Parlamentului.

72. O altă critică de neconstituționalitate intrinsecă este cea raportată la dispozițiile **art.61 alin.(1) și ale art.64 alin.(4) din Constituție**, autorul sesizării susținând că legiuitorul a conferit, prin dispozițiile art.I pct.2 cu referire la art.70¹ alin.(4) și la art.70² alin.(3) din Legea nr.24/2000 și prin dispozițiile art.IV alin.(4), comisiilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului un rol esențial, decizional, cu privire la forma republicabilă a legilor de bază, ceea ce contravine rolului constituțional al Parlamentului și al comisiilor permanente. De asemenea, întrucât stabilește ca formele republicabile ale actelor normative prevăzute a fi modificate sau completate prin inițiative legislative cu care au fost sesizate comisiile

permanente să fie înaintate acestora de către departamentele legislative ale fiecărei Camere, dispozițiile art.I pct.2 cu referire la art.70² alin.(3) din Legea nr.24/2000 contravin și prevederilor **art.74 alin.(1) din Constituție** referitoare la titularii inițiativelor legislative.

73. Curtea observă că dispozițiile art.70¹ alin.(4) introduse de legea criticată prevăd că avizul negativ al Consiliului Legislativ se transmite prin grija emitentului formeii republicabile a legilor, a ordonanțelor și a ordonanțelor de urgență, precum și a hotărârilor Guvernului comisiilor parlamentare permanente, respectiv ministerelor de resort, pentru a fi avute în vedere la următoarea modificare a actului normativ de bază, pentru a se putea republica. Cu privire la republicarea legilor, art.70² alin.(3) stabilește că, după sesizarea în fond a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților sau ale Senatului, după caz, cu o inițiativă legislativă de modificare și/sau completare a unei legi, Departamentul Legislativ al Camerei Deputaților sau al Senatului întocmește și transmite comisiilor măsurile legislative necesare pentru republicarea legii. La art.IV alin.(4), legea dedusă controlului precizează, ca normă tranzitorie de procedură a republicării, că avizul negativ al Consiliului Legislativ se transmite prin grija emitentului formeii republicabile comisiilor parlamentare permanente, respectiv ministerelor de resort, pentru a fi avute în vedere la următoarea modificare a actului normativ de bază pentru a se putea republica.

74. Curtea reține, de asemenea, că, potrivit dispozițiilor art.70² alin.(2), nou-introduse, *„Republicarea legilor se realizează de către Camera decizională. În cazul legilor adoptate în ședință comună a Camerei Deputaților și Senatului, republicarea se realizează de către Camera Deputaților”*. Având în vedere că republicarea actului normativ este o operațiune tehnico-legislativă care are ca scop integrarea prevederilor modificate și/sau a celor de completare în ansamblul reglementării de bază, actualizându-se denumirile unor instituții sau localități, dându-se o nouă numerotare articolelor, alineatelor, capitolelor și celorlalte structuri

ale actului, cu refacerea trimiterilor potrivit noii numerotări, Curtea constată că instituția republicării nu reprezintă un act de legiferare, ci un act tehnic de includere într-un singur act normativ a tuturor intervențiilor legislative operate asupra actului normativ de bază, deci a unor norme aflate deja în vigoare. Prin urmare, ***nu poate fi reținută critica privind încălcarea dispozițiilor art.61 alin.(1) și ale art.64 alin.(4) din Constituție***, întrucât cu prilejul republicării unui act normativ *nu se execută un act de legiferare, nu se adoptă o nouă lege*, astfel că nu poate fi reținută incidența art.61 alin.(1) din Constituție și, implicit, *nu se pune problema transferului unei atribuții decizionale de la plenul Camerei către o comisie parlamentară*. În plus, având în vedere că nu se derulează o procedură de legiferare, *întocmirea și transmiterea măsurilor legislative necesare pentru republicarea legii către comisiile permanente ale Camerei Deputaților sau ale Senatului de către departamentele legislative ale Camerelor Parlamentului nu pot fi asimilate unei inițiative legislative* căreia să-i fie aplicabile exigențele prevăzute de ***art.74 alin.(1) din Constituție***. Cu alte cuvinte, întrucât *departamentele legislative nu dobândesc calitatea de titular al inițiativei legislative*, Curtea constată că ***dispozițiile constituționale invocate de autorul sesizării nu sunt incidente în procedura republicării actelor normative, critica cu un atare obiect fiind neîntemeiată***.

75. Cu toate acestea, Curtea observă că autonomia regulamentară de care beneficiază cele două Camere ale Parlamentului, în temeiul dispozițiilor constituționale prevăzute de art.64 alin.(1), le dă dreptul acestora de a dispune cu privire la propria organizare și la procedurile de desfășurare a lucrărilor parlamentare. Regulamentele parlamentare - Regulamentul Camerei Deputaților, Regulamentul Senatului și Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului -, sub aspectul naturii lor juridice, sunt hotărâri ale Parlamentului, adoptate nu în virtutea calității de autoritate legiuitoare a Parlamentului, ci în calitate de corpuri autonome, investite cu o putere de organizare și funcționare proprie. Fiecare Cameră adoptă propriul regulament, act cu caracter normativ de sine-

stător, în conformitate cu competența atribuită de Constituție, prin care dispune înființarea de comisii, organe interne de lucru ale Camerelor Parlamentului a căror activitate are caracter pregătitor pentru a oferi forului deliberativ toate elementele necesare adoptării deciziei. Comisiile se constituie dintr-un număr restrâns de deputați sau senatori, specializați pe un anumit domeniu, cu o componență și o structură care respectă configurația politică a fiecărei Camere. Dezbaterile specializate care au loc în cadrul ședințelor acestor comisii se finalizează cu întocmirea de rapoarte sau avize care au rolul de a pregăti și facilita desfășurarea lucrărilor Camerelor, respectiv a dezbaterilor care vor avea loc în plenul acestora. Necesitatea creării acestor organe de lucru a fost impusă de asigurarea eficienței activității unui corp deliberativ numeros. Atribuțiile acestor organe de lucru ale Parlamentului sunt stabilite, așadar, în virtutea principiului autonomiei parlamentare, prin regulamentele de organizare și funcționare ale Camerelor.

76. În această lumină, stabilirea prin lege a unor atribuții și obligații în sarcina comisiilor permanente ale celor două Camere, inclusiv a unor norme privind procedura republicării legilor, încalcă prevederile art.64 alin.(1) din Constituție, care prevăd că organizarea și funcționarea fiecărei Camere, deci implicit atribuțiile organelor sale de lucru, se stabilesc prin regulamentele proprii. Prin urmare, Curtea constată că *dispozițiile art.I pct.2 cu referire la art.70¹ alin.(4) și la art.70² alin.(3) din Legea nr.24/2000, precum și cele ale art.IV alin.(4) încalcă principiul autonomiei parlamentare, consacrat de art.64 alin.(1) din Constituție*, în virtutea căruia Camerele Parlamentului adoptă regulamente, în calitate de corpuri autonome, investite cu putere de organizare și funcționare proprie.

77. O altă critică de neconstituționalitate intrinsecă vizează faptul că, potrivit noilor dispoziții ale art.70 și ale art.70¹ alin.(1), (5) și (6) din Legea nr.24/2000, republicarea actului normativ se realizează la aceeași dată cu publicarea actului normativ de modificare și/sau completare, procedura republicării fiind declanșată de ultimul act modificator, precizat în textul formei republicabile,

republicarea aplicându-se de la data intrării în vigoare a ultimului act modificator. Autorul sesizării susține că autoritatea publică emitentă va fi în imposibilitatea de a identifica și integra în mod corect ultimul act modificator, iar Consiliul Legislativ va întâmpina dificultăți în procedura de avizare, ceea ce va genera un blocaj instituțional și, implicit, împiedicarea publicării și intrării în vigoare a actelor normative emise în exercitarea competențelor constituționale în materie de legiferare prevăzute la **art.61, art.77 alin.(1), art.100 alin.(1) și art.115 alin.(5) din Constituție.**

78. Curtea constată că este de principiu faptul că *republicarea este o operațiune subsecventă intrării în vigoare a actului modificator și că ea trebuie să aibă în vedere modificările publicate în Monitorul Oficial al României, deci textele oficiale*, publicarea acestora precedând republicarea actului normativ de bază. Consiliul Legislativ nu poate aviza republicarea decât după publicarea în Monitorul Oficial al României a actului care dispune modificarea/completarea, întrucât numai normele publicate au caracter oficial.

79. Curtea observă că modificări de fond asupra actului modificator aflat în procedură de legiferare pot apărea până în momentul adoptării acestuia (în ședința Camerei decizionale a Parlamentului sau a Guvernului), iar corecturi gramaticale sau de tehnică legislativă pot surveni în orice moment până la publicarea actului în Monitorul Oficial al României, ceea ce, în ipoteza unei publicări simultane a actului modificator cu republicarea actului de bază, ar impune inherent o corectare a formei republicabile, împrejurarea care ar întârzia nepermis intrarea în vigoare a actului normativ modificator. Astfel, se adaugă elementul timp, care este necesar pentru întocmirea formei republicabile a actului de către organul emitent și circuitul acestei operațiuni, precum și procedurile specifice de întocmire a formelor republicabile, respectiv luarea în considerare numai a textelor adoptate și publicate în Monitorul Oficial al României, inclusiv obținerea și operarea observațiilor din avizul Consiliului Legislativ.

80. În ipoteza transmiterii concomitente spre avizare atât a actului de modificare/completare, cât și a formei republicabile a actului de bază, avizul pe care Consiliul Legislativ îl emite pentru actul modificator lipsește de efecte avizul dat pentru forma republicabilă a actului de bază. Astfel, orice observație și propunere a Consiliului Legislativ referitoare la actul de modificare, care este preluată în forma finală a actului de modificare, determină caducitatea formei republicabile primită odată cu acesta, care trebuie reactualizată. În ipoteza transmiterii spre avizare Consiliului Legislativ a formei republicabile a actului de bază doar după încheierea întregii proceduri de adoptare a actului modificator, publicarea ambelor acte la aceeași dată presupune trecerea unei anumite perioade de timp necesară analizei formei republicabile a actului de bază. Astfel, actul de modificare, pentru a putea fi publicat, trebui să aștepte finalizarea procedurii de avizare a formei republicabile, fiind astfel exclusă posibilitatea publicării în Monitorul Oficial al României a actului de modificare imediat după adoptarea sa.

81. Curtea mai reține că în cazul actelor normative modificatoare cu dată ulterioară de intrare în vigoare sau al celor care conțin dispoziții care intră în vigoare la date diferite, ipoteză reglementată de art.70¹ alin.(5) din Legea nr.24/2000, publicarea acestora concomitent cu publicarea formei republicabile a actului de bază ar putea crea confuzii cu privire la textele în vigoare. Având în vedere faptul că intervențiile legislative pot viza abrogări sau modificări de elemente structurale ale actului (articole, alineate, litere, puncte), în cazul acestui tip de acte, este practic imposibil de realizat o republicare înainte de intrarea în vigoare a actului de modificare. Norma criticată poate genera dificultatea de identificare a normelor în vigoare și din cauza renumerotării articolelor, existând posibilitatea interpretării că anumite norme sunt în vigoare de la o dată ulterioară, menționată în text, deși asupra acestora nu s-au operat intervenții legislative de la data adoptării actului de bază. Or, într-o atare situație, procesul de identificare și de aplicare a normelor este nu numai anevoios, dar poate chiar genera o aplicare neunitară a legii. Mai mult, în ipoteza în

care actele normative necesită emiterea unor norme metodologice, emitenții acestor acte de punere în aplicare a legii se vor afla în imposibilitatea de a determina cu precizie, ca urmare a republicării actelor, forma normativă la care să se raporteze și care corespunde realității legislative.

82. De asemenea, Curtea constată că *noua reglementare a art.70 din Legea nr.24/2000 elimină temeiul legal în baza căruia este declanșată procedura de republicare a unui act normativ*, element esențial din cuprinsul actelor modificatoare care reflectă voința expresă a legiuitorului de a realiza republicarea, și *instituie obligația de republicare a actului normativ*, indiferent de numărul, întinderea și importanța modificărilor/completărilor aduse acestuia, *odată cu fiecare act normativ modifier*.

83. Cu toate că legiuitorul a motivat această schimbare radicală a procedurii de republicare a actelor normative în Monitorul Oficial al României, Partea I, ca o măsură care să asigure accesibilitatea și previzibilitatea normelor juridice, Curtea constată că, întrucât nu reprezintă acte de legiferare, nefiind rezultatul activității Parlamentului sau a Guvernului, în calitate de legiuitori, ci doar acte tehnico-legislative menite să asigure sistematizarea unor acte normative, *republicările ar trebui realizate numai în baza unui temei legal*, stipulat în ultimul act de modificare/completare, actualul cadru legislativ dovedindu-se a fi funcțional în ceea ce privește operațiunile pe care le implică o republicare și garantând corectitudinea acestora.

84. Nu în ultimul rând, Curtea constată că soluția legislativă supusă controlului ridică probleme și din perspectiva oportunității republicării unui act normativ ori de câte ori asupra sa operează evenimente legislative. Având în vedere că noua reglementare consacră necesitatea republicării întregului fond legislativ, Curtea observă că există acte de mică întindere, cu modificări care nu sunt de natură a afecta structura și fondul reglementării în mod substanțial, dar, în egală măsură, există acte de mare întindere și complexitate, cu modificări multiple într-un interval

scurt de timp. Astfel, în ipoteza în care intervenția legislativă este redusă, nemodificând esențial sau semnificativ actul de bază (de exemplu, se modifică un singur element structural), iar actul normativ este unul de mare întindere și complexitate (de exemplu, un cod), **republicarea se dovedește a fi ineficientă și chiar inutilă** (inclusiv din perspectivă economică).

85. Pentru toate argumentele expuse, având în vedere, pe de o parte, că republicarea nu poate fi realizată decât pe baza unor texte oficiale, publicate în Monitorul Oficial al României, și, pe de altă parte, că din cauza complexității procesului de redactare a actului normativ în forma cerută pentru republicare, procedura republicării implică elementul timp, Curtea apreciază că, în actualul cadru normativ, publicarea concomitentă a actului modificator cu textul actului modificat în forma republicată este imposibil de realizat. Din această perspectivă, Curtea constată că **prevederile art.I pct.1 din legea supusă controlului de constituționalitate cu referire la art.70 din Legea nr.24/2000 și prevederile art.I pct.2 cu referire la art.70¹ alin.(1), (5) și (6) din Legea nr.24/2000 încalcă prevederile art.61 alin.(1), art.78 și ale art.108 din Constituție**, întrucât publicarea legii de modificare sau completare a unui act normativ, promulgată de Președintele României, respectiv publicarea ordonanțelor, a ordonanțelor de urgență și a hotărârilor Guvernului **este condiționată de publicarea concomitentă a formei republicabile a respectivului act normativ de bază, intrarea în vigoare a actelor normative de modificare/completare fiind amânată până la stabilirea formei republicabile a actului de bază**.

86. Mai mult, întrucât dispozițiile criticate nu se corelează cu actele normative aflate în vigoare și promovează soluții normative ce se exclud reciproc prin raportare la dreptul pozitiv [a se vedea dispozițiile art.23 din Legea nr.202/1998, care prevăd că „Reproducerea legilor și a celorlalte acte normative se face numai după textele publicate în Monitorul Oficial al României”], Curtea apreciază că **se încalcă principiul securității juridice**, principiu ce constituie o

dimensiune fundamentală a statului de drept, astfel cum este consacrat în mod expres prin *dispozițiile art.1 alin.(3) din Legea fundamentală*.

87. În lumina celor expuse, deși *obiectivele propuse - de accesibilitate și previzibilitate a normelor juridice - sunt necesare și oportune pe fond*, în practică nu pot fi atinse și îndeplinite prin soluția legislativă care prevede întocmirea formei republicabile înaintea publicării ultimului act modificator. Curtea constată că prin aplicarea măsurilor adoptate *dispare rațiunea operațiunii de republicare, aceea de a oferi accesibilitate, simplitate și actualitate, pe fondul unei dorite și necesare stabilități legislative, astfel încât efectele legii pot fi total contrare intenției avute în vedere de legiuitor*.

88. În ceea ce privește critica ce vizează caracterul imprecis, neclar, paralelisme legislative create de actul normativ și lipsa de rigoare în alegerea soluțiilor legislative, în concluzie, nerespectarea normelor de tehnică legislativă și a jurisprudenței instanței constituționale în această materie, Curtea apreciază că este întemeiată pentru motivele ce urmează a fi expuse. Astfel, dispozițiile art.70 din Legea nr.24/2000, modificate prin art.I pct.1 din legea dedusă controlului de constituționalitate, care prevăd că „*Republicarea actului normativ se face la aceeași dată cu publicarea actului normativ de modificare și/sau completare*”, sunt reluate în alte două articole subsecvente, art.70² alin.(1) și art.70³ alin.(1) din Legea nr.24/2000, introduse prin art.I pct.2 din legea criticată. De asemenea, dispozițiile art.70¹ alin.(5) din Legea nr.24/2000, introduse prin art.I pct.2 din legea dedusă controlului de constituționalitate, care prevăd că „*în cazul în care actul normativ de modificare sau de completare intră în vigoare la date diferite, republicarea actului normativ de bază se face la data intrării în vigoare a ultimei norme de modificare și/sau completare*”, sunt reluate în alte două articole subsecvente, art.70² alin.(6) și art.70³ alin.(4) din Legea nr.24/2000, introduse prin art.I pct.2 din legea criticată. Curtea constată că tehnica legislativă defectuoasă determină *paralelisme legislative realizate chiar în cuprinsul legii privind normele de tehnică legislativă*,

aspect contrar art.1 alin.(5) din Constituție în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

89. Cu privire la dispozițiile art.70² alin.(7) din Legea nr.24/2000, în forma stabilită de art.I pct.2 din legea criticată, care prevăd că, „*în situația în care legea este modificată și/sau completată prin ordonanțe sau și ordonanțe de urgență care nu sunt încă aprobate/respinse prin lege, republicarea actului normativ de bază integrează prevederile modificate și/sau a celor de completare dispuse prin aceste ordonanțe, urmând ca după aprobarea/respingerea prin lege a acestora, actul de bază să se republice*”, Curtea constată că actul normativ de bază va suporta o dublă republicare, în formă identică, în ipoteza aprobării ordonanței sau a ordonanței de urgență printr-o lege care nu modifică/completează conținutul normativ al actului Guvernului. Astfel, *întrucât norma criticată nu distinge, indiferent dacă legea de aprobare aduce sau nu modificări textului ordonanței în cauză, actul normativ de bază va fi republicat odată cu publicarea legii de aprobare a ordonanței, ceea ce contravine scopului urmărit de legiuitor cu privire la accesibilitatea și previzibilitatea normelor juridice și însăși rațiunii instituției republicării, cu încălcarea principiului legalității, prevăzut de art.1 alin.(5) din Constituție.*

90. Cu privire la excepția de la regula republicării actului de bază concomitent cu publicarea actului modificador, prevăzută de art.I pct.2 cu referire la art.70³ alin.(1) teza finală din Legea nr.24/2000, în ceea ce privește ordonanțele de urgență, ordonanțele și hotărârile Guvernului, a căror republicare ar urma să aibă un alt regim, și anume în cazuri temeinic justificate, „*se republică în temeiul unei dispoziții exprese cuprinse în actul de modificare, respectiv de completare, prin care se stabilește și termenul de republicare*”, având în vedere ponderea mare în totalul legislației a actelor normative emise de Guvern raportat la actele Parlamentului [potrivit datelor prezentate în expunerea de motive care a însoțit proiectul de lege, în intervalul 2000-2015, au fost adoptate aproximativ: 6.210 legi,

2.332 ordonanțe de urgență ale Guvernului, 827 de ordonanțe ale Guvernului și 21.252 de hotărâri ale Guvernului], Curtea constată că excepția reprezintă, *de facto*, regula în materia republicării actelor normative. În aceste condiții, regimul juridic diferențiat aplicabil „în cazuri temeinic justificate” republicării actelor Guvernului, și anume doar în temeiul unei dispoziții de republicare și într-un termen expres prevăzut în actul de modificare, afectează însăși rațiunea adoptării legii supuse controlului de constituționalitate. Sintagma „cazuri temeinic justificate” este una lipsită de claritate și precizie, aprecierea incidenței acestor cazuri fiind lăsată la latitudinea arbitrară a Guvernului, atâta vreme cât norma criticată nu prevede dacă justificarea trebuie să existe în cuprinsul instrumentului de motivare al actului normativ sau în cuprinsul actului normativ. ***Opțiunea legiuitorului de a institui această „excepție” anulează scopul declarat al modificărilor adoptate, restrângând sfera de incidență a instituției republicării, în noua viziune a legiuitorului, doar la actele Parlamentului, ceea ce contravine principiului legalității consacrat de art.1 alin.(5) din Constituție.***

91. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate care vizează neclaritatea dispozițiilor art.70³ alin.(2) din Legea nr.24/2000, în forma stabilită de legea criticată la art.I pct.2 din legea supusă controlului, Curtea observă că aceste dispoziții stabilesc răspunderea organului emitent în cazul în care, ulterior publicării formei republicabile a ordonanțelor de urgență, a ordonanțelor și a hotărârilor Guvernului cu caracter normativ și a actului normativ de modificare a actului de bază, se constată diferențe între forma republicabilă avizată de Consiliul Legislativ și forma republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I. Având în vedere că, potrivit dispozițiilor art.70¹ alin.(1), actul normativ de bază se republică prin grija autorității publice emitente [Camera decizională a Parlamentului, iar în cazul legilor adoptate în ședință comună a celor două Camere, Camera Deputaților, potrivit art.70² alin.(2), respectiv Guvernul, potrivit art.70³ alin.(1)], este evident că răspunderea pentru forma republicată aparține autorității publice emitente și

nicidecum autorității publice avizatoare, prin republicarea actului de bază, autoritatea emitentă asumându-și atât conținutul, cât și elementele de structură ale formei republicabile. Fără a stabili o formă de răspundere juridică expresă, Curtea constată că *scopul normei este acela de a accentua rolul decizional al autorității emitente în procedura republicării actelor normative, astfel că nu poate reține critica de neconstituționalitate care vizează neclaritatea textului de lege.*

92. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi, în ceea ce privește soluția de admitere, și cu majoritate de voturi, în ceea ce privește soluția de respingere,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că dispozițiile art.I pct.1 cu referire la art.70 din Legea nr.24/2000, ale art.I pct.2 cu referire la art.70¹ alin.(1), alin.(3) teza finală, alin.(4), (5) și (6) din Legea nr.24/2000, ale art.I pct.2 cu referire la art.70² alin.(1), (3), (6) și (7) din Legea nr.24/2000, ale art.I pct.2 cu referire la art.70³ alin.(1) și (4) din Legea nr.24/2000 și ale art.IV alin.(3) și (4) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea Legii nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate cu privire la celelalte prevederi ale Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative și pentru modificarea Legii nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României și constată că acestea sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României,

Pronunțată în ședința din data de 10 februarie 2021.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Prof. univ. dr. Valer Dorneanu

**MAGISTRAT-ASISTENT-ȘEF,
Mihaela Senia Costinescu**